

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอันอาจเกิดจากโครงการ
ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เหิระน้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวชญาน์รัฐ จันทร์คำ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอันอาจเกิดจากโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เหิระน้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่คาดว่าจะเกิดระหว่างดำเนินการของโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เหิระน้อย และ 2) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการบรรเทาผลกระทบทางลบจากโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยแม่เหิระน้อย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 5 คน คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 3 คน ผู้รู้ในพื้นที่ จำนวน 5 คน และการใช้แบบสอบถามจากการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 83 ครั้วเรือน ครั้วเรือนละ 1 คน ข้อมูลทั้งหมดถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาในรูปอัตราส่วนร้อยละและการแจกแจงความถี่

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลกระทบที่ประชาชนคาดว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ คือ ผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ช่วงระหว่างดำเนินโครงการจะเป็นช่วงที่ก่อให้เกิดผลกระทบมากที่สุด เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์ป่า การสูญเสียพื้นที่ป่าชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติเพื่อบ้านก็ลดน้อยลง ความหวาดระแวง ไม่มีความปลอดภัยในหมู่บ้าน ช่วงระหว่างก่อสร้างยังทำให้เกิดความรำคาญจากการขนย้ายอุปกรณ์ เสียงและฝุ่นละออง ส่วนผลกระทบด้านบวก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจโดยคาดว่าจะก่อให้เกิดรายได้เพิ่มจากการขายของหรือจากอาชีพเสริม เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพและอาจมีอาชีพใหม่เกิดขึ้น เช่น อาชีพการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์ คนหนุ่มสาวอาจมีโอกาสดับมาทำงานใกล้บ้าน อาชีพหาของป่าอาจถูกลดความสำคัญลง และหลังจากโครงการเสร็จสิ้นชาวบ้านคาดหวังว่าจะมีปริมาณน้ำที่ใช้ในการอุปโภค – บริโภค อย่างเพียงพอไม่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างองค์กรเอกชนกับชาวบ้าน

แนวทางในการลดผลกระทบ หากเกิดผลกระทบจากการโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ
ทั้งก่อนและหลังดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รัฐและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้ามารับผิดชอบ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ
ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ รวมถึงการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างคนในชุมชนด้วยตนเอง และคน
ในชุมชนกับบุคคลภายนอก เพื่อลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในการจัดการทรัพยากรน้ำ
ทรัพยากรป่าไม้และการอยู่ร่วมกันในชุมชน

Thesis Title	Social and Environmental Impacts That May Occur from Huay Mae Hia Noi Reservoir Project, Mueang Chiang Mai District
Author	Miss Chayarat Jankhom
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

ABSTRACT

The study in the title of social and environmental impacts that may occur from Huay Mae Hai Noi Reservoir, Mueang Chiang Mai District has the objective as follows; 1) to study the people's opinions regarding the social and environmental impacts that are expected to occur during the operation of Huay Mae Hai Noi Reservoir Project 2) to find out ways to decrease the negative impacts that may result from Huay Mae Hai Noi Reservoir Project. Researcher collecting data by using participant and non-participant observation, interview and questionnaires. The interview was applied to use with 5 seniors, 3 village committee, 5 locals. The questionnaires were applied with the samples chosen from 83 households; one for each household. All data were analyzed by using descriptive statistics which were percentage and frequency distribution.

The results of the study are as follows; the negative impact that are expected to happen are the impacts to society, environment and health. The period during the operation of the project is expected to cause the highest negative impact. The project may also affect wildlife and cause loss of community forest area, less healthy relationship among family members, safety concerns in the village. During the operation, it may cause the noise and dust from equipments' transportation. In the other hand, there are the positive economical impacts from the increased income from selling goods and part-time jobs. There are also the job change and new job opportunities such as fishery and animal farming. The young may have a chance to come back for a job near their homes. Working as a wild goods finder may be depreciated. After the project, in

addition, the villagers hope to have enough water to consume and no longer cause the conflict between private organization and the locals.

The method to reduce the negative impact is that if there are impact resulting from both before and after Huay Mae Hai Noi Reservoir Project in social, environmental and health aspects, government and involved organizations will have to take responsibility with the participation of the villagers in setting the rules, regulations and measure as well as collective agreement among villagers and between villagers and outsiders to prevent conflict which might happen in the future regarding water resource management, forest resource and living together in the community.